

Stanisław KOZIEJ

**POLITYKA
BEZPIECZEŃSTWA
PAŃSTWA**

**CZ. II
Środowisko
bezpieczeństwa**

www.koziej.pl
[@SKoziej](https://www.instagram.com/SKoziej)

GLOBALNE TRENDY STRATEGICZNE

- **Globalizacja i rewolucja informacyjna**
- **Asymetryzacja polityczna (rozpad świata dwubiegunowego, ścieranie się cywilizacji, podmioty pozapaństwowe, proliferacja BMR...)**
- **Hybrydowość zagrożeń (koniec ery pozimnowojennej)**
- **Powrót globalnej rywalizacji mocarstw – nowa, druga, hybrydowa zimna (chłodna?) wojna**

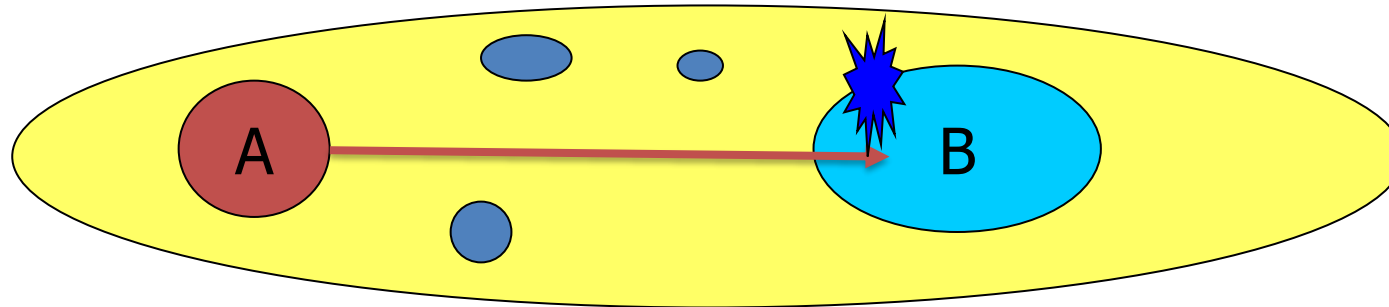
ZAGROŻENIA TRANSNARODOWE (niepaństwowe)

ISTOTA TERRORYZMU

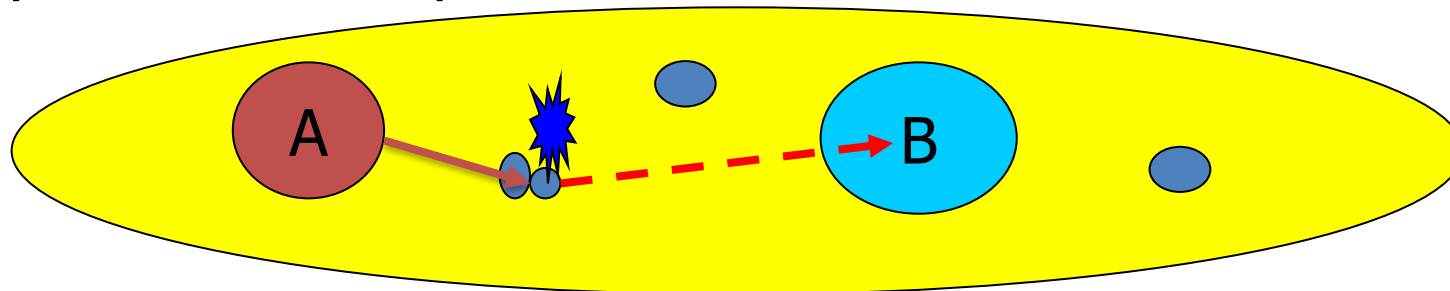
Celowe (*świadomie zamierzone*) i spektakularne atakowanie niewinnych, postronnych osób dla pośredniego (asymetrycznego, poprzez opinię publiczną) oddziaływania na przeciwnika politycznego lub ideologicznego

Istota terroryzmu

Walka – atakowanie przeciwnika, by go pokonać

Terroryzm – atakowanie podmiotów z otoczenia, by szantażować przeciwnika

Nowa jakość terroryzmu

- **globalizacja i uinformacyjnienie – globalna sieć terrorystyczna**
- **prolifерacja fundamentalizmu i radykalizmu – terroryzm islamski, dżihadyzm?**
- **taktyka terroryzmu samobójczego**
- **terroryzm masowego rażenia: superterroryzm**
- **globalna sieć terrorystyczna – nowe, asymetryczne mocarstwo światowe ery informacyjnej?**

Wymiary asymetryczności terroryzmu globalnego

Wymiary asymetryczności	Zasady współczesnego terroryzmu	Zasady działania świata zachodniego
Humanistyczny	Kierowanie się emocjami, złością, buntem, spontanicznością	Kierowanie się rozumem, pragmatyzm, otwartość na innych
Ideowy	Człowiek niczym, idea (wiara, religia...) wszystkim; radykalizm i fundamentalizm	Człowiek wszystkim, liberalizm, demokracja, wolności, prawa człowieka, gospodarka wolnorynkowa
Prawny	Terroryzm abstrahuje od prawa, atakowanie cywili	Wszystko, także wojna (walka), regulowane prawem, zakaz atakowania cywili
Strategiczny	Strategia maksymalizowania strat, ataki samobójcze	Strategia minimalizowania strat, nie tylko własnych, ale i po stronie przeciwnika (użycie broni precyzyjnej, dronów...)
Organizacyjny	Sięciowość, dowolność, rozproszone	Hierarchiczność, schematyczność, zwartość...
Instrumentalny	Środki proste, powszechne	Środki wyspecjalizowane, zaawansowane technologicznie

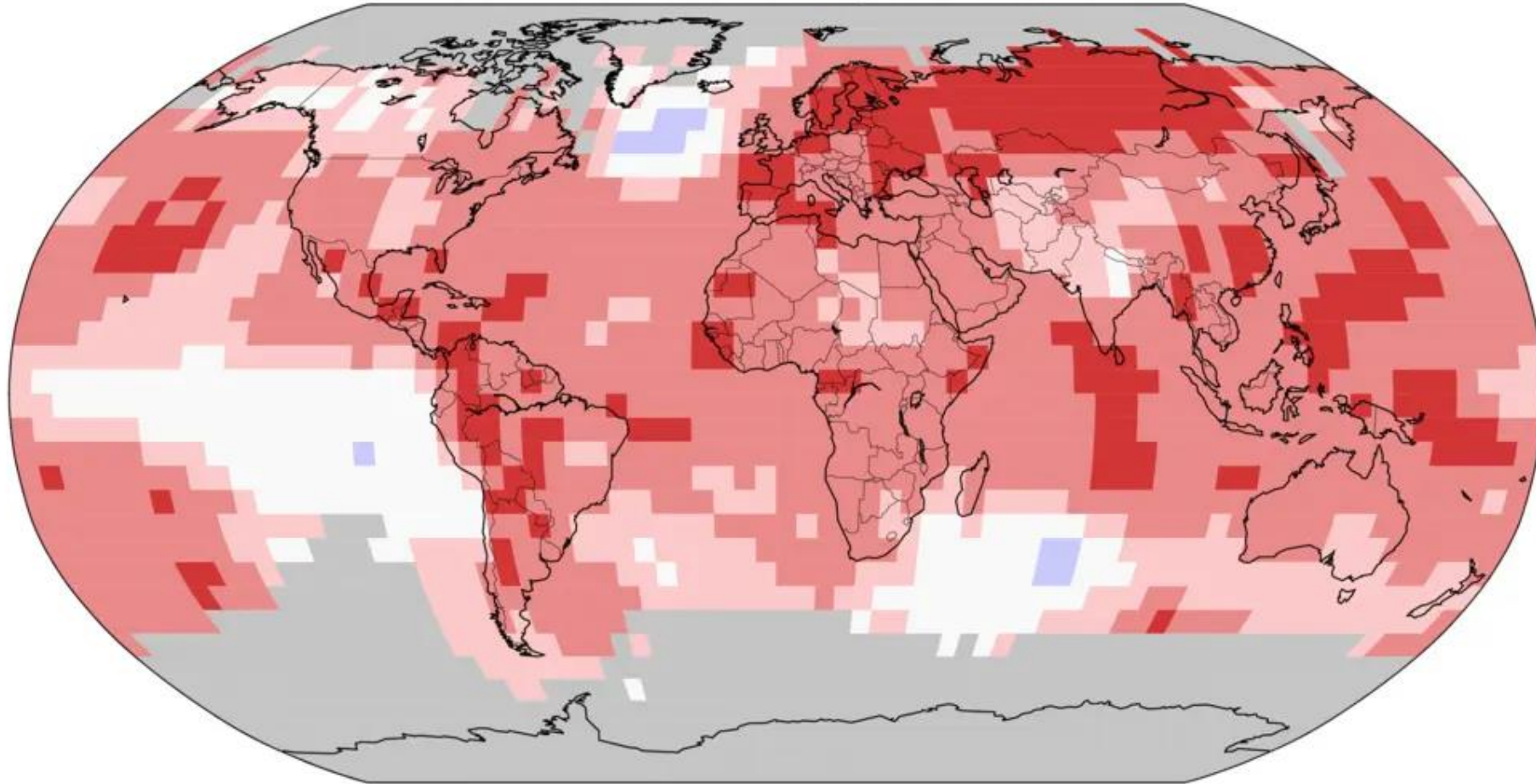
Inne zagrożenia transnarodowe: negatywne skutki rozwoju cywilizacyjnego

- **CZŁOWIEK: demografia (starzenie się rozwiniętych społeczeństw, migracje, dewiacje społeczne, przestępczość transnarodowa, epidemie – przykład koronowirusa...),**
- **NARZĘDZIA: ryzyka rewolucji technologicznej (broń masowego rażenia, cyberzagrożenia, sztuczna inteligencja, broń hipersoniczna, biotechnologie...),**
- **ŚRODOWISKO NATURALNE: degradacja środowiska naturalnego (skażenie środowiska, zagrożenia klimatyczne...),**
- **KOSMOS: wyzwania opanowywania kosmosu**

Land & Ocean Temperature Percentiles Jan–Dec 2020

NOAA's National Centers for Environmental Information

Data Source: NOAA GlobalTemp v5.0.0–20210106

Record Coldest

Much Cooler than Average

Cooler than Average

Near Average

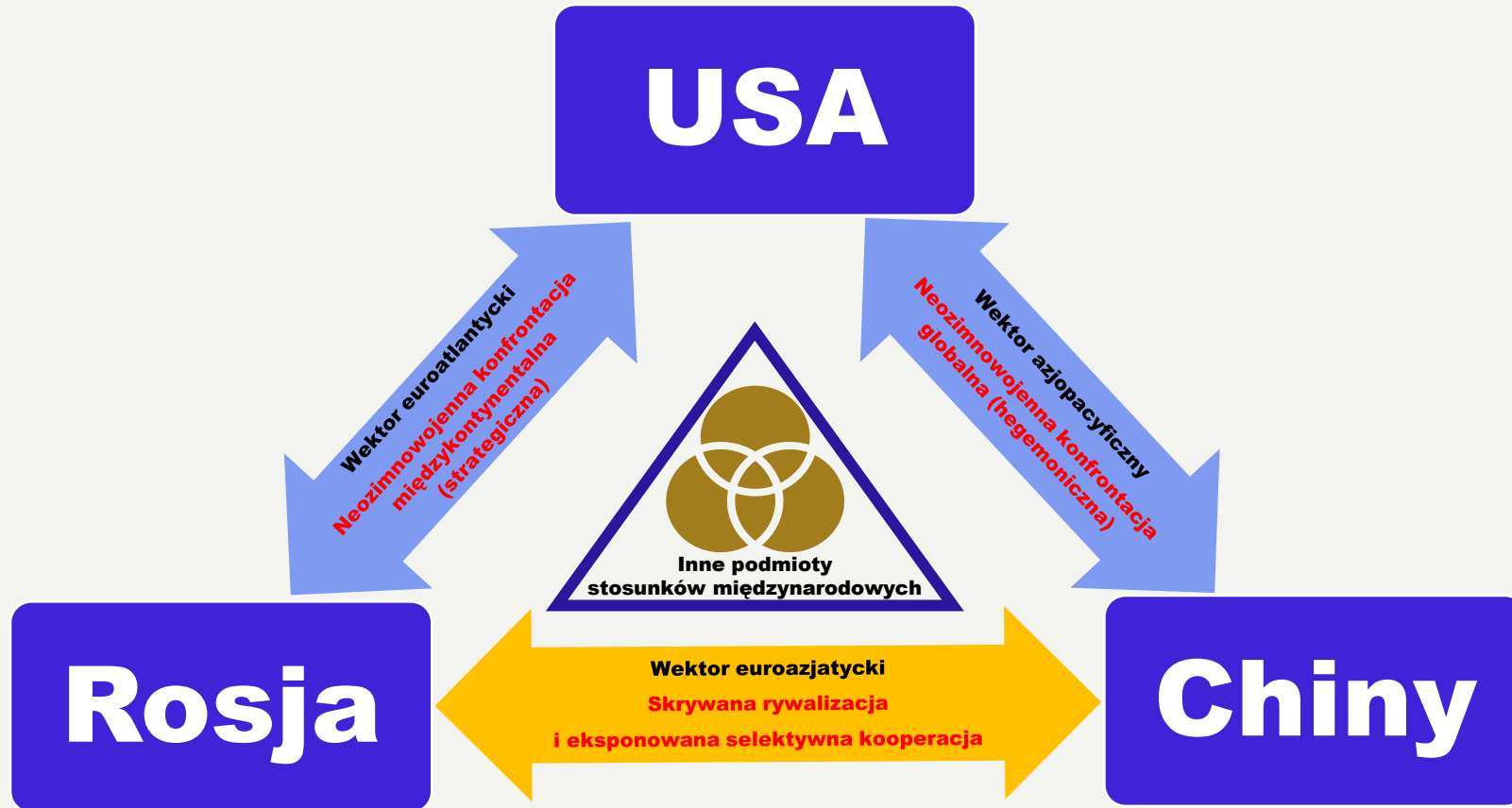

Warmer than Average

Much Warmer than Average

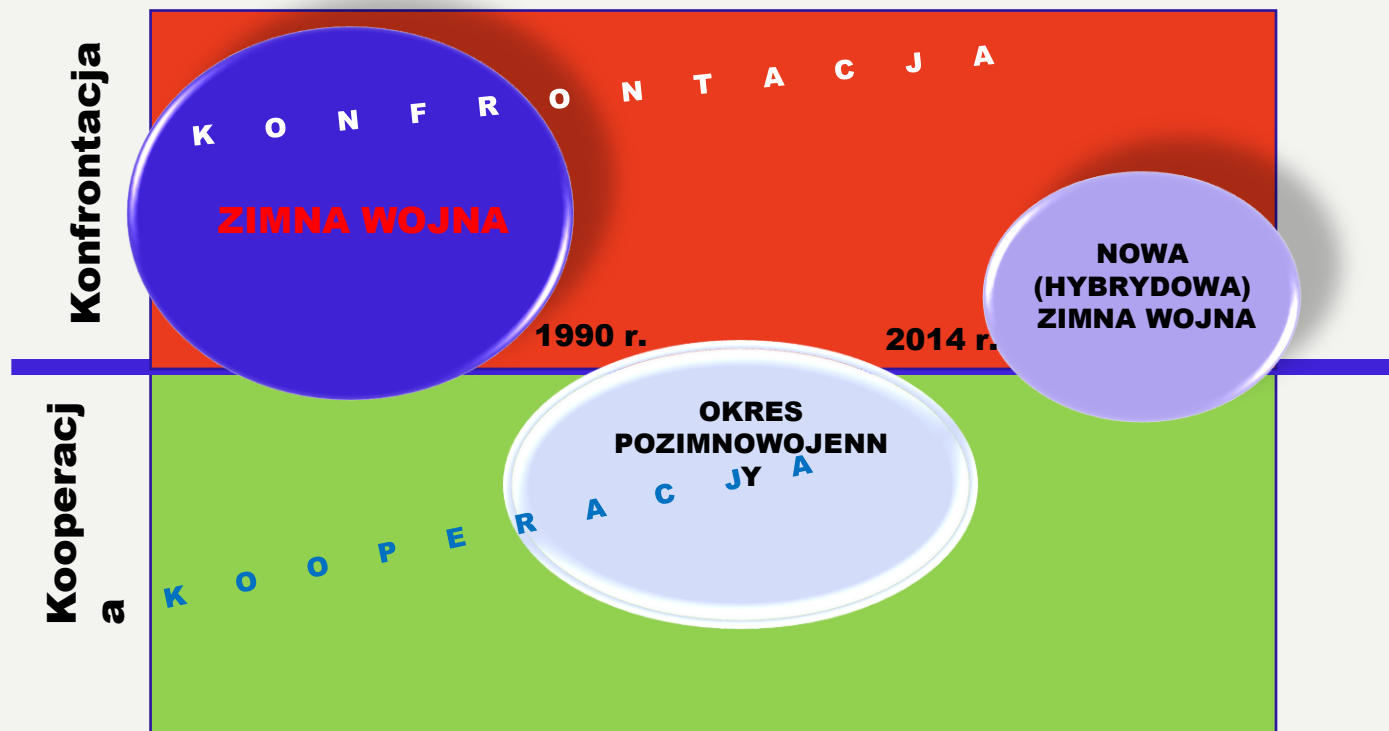

Record Warmest

**KLASYCZNE
ZAGROŻENIA
MIĘDZYPAŃSTWOWE
(powrót rywalizacji mocarstw)**

GŁÓWNE PODMIOTY I WEKTORY GLOBALNEJ RYWALIZACJI WIELKOMOCARSTWOWEJ

Od zimnej wojny, przez okres pozimnowojenny do ... nowej (drugiej) zimnej wojny

Rosyjska polityka neoimperialna w XXI wieku

- **Manifest Putina z Monachium w 2007 r**
- **Agresja na Gruzję w 2008 r.**
- **Kryzys gazowy 2009 r.**
- **Agresja na Ukrainę w 2014 r.**
- **Założenia doktrynalne:** Doktryna militarna (2014), strategia przeciwdziałania ekstremizmom w Rosji (2014), strategia bezpieczeństwa narodowego (2015), koncepcja polityki zagranicznej (2016), doktryna bezpieczeństwa informacyjnego (2016)
- **Interwencja w Syrii i proxy war z USA**
- **II wojna rosyjsko-ukraińska**

II wojna rosyjsko-ukraińska: przebieg

▪ Początkowy okres wojny

- **Cele wojny: podporządkować sobie Ukrainę, w tym zatrzymać jej marsz na Zachód oraz anektować część wschodniej Ukrainy**
- **Zła koncepcja wojny interwencyjnej (małej intensywności), w tym „kordonowa ofensywa”**
- **Wojna wbrew zasadom strategii, brak sztuki operacyjnej**
- **Wola oporu narodu ukraińskiego (prezydent Zeleński); dobra koncepcja i przygotowanie armii ukraińskiej (obrona manewrowa, miasta, działania nieregularne)**

▪ Faza główna

- **Escalacja w wojnę totalną i kolejne ryzyka eskalacyjne („nie chcesz przegrać wojny, eskaluj ją”)**
- **Klęska kijowska i reorientacja celów: „od podboju do zaboru”**
- **Perspektywa bitwy donbaskiej: szanse i ryzyka obu stron (w tym rola czynnika czasu w przygotowaniu się do bitwy, wyścig między Rosją a... Zachodem)**

„Proxy war” Rosji z Zachodem na Ukrainie

PIERWSZA FAZA WOJNY: strategia obrony Ukrainy

- **Silne strony reakcji Zachodu (USA, NATO, UE): konsolidacja Zachodu i zaskoczenie stanowczością i siłą zaangażowania przeciw Rosji (sankcje), wzmocnienia obecności na wschodniej flance NATO i wsparcia Ukrainy**
- **Samoograniczenia (własne „czerwone linie”): dostarczanie tylko broni defensywnej (początkowo), deklaracja nieangażowania się wojskowego w Ukrainie**
- **Polityka sankcyjna: reaktywna/defensywna**

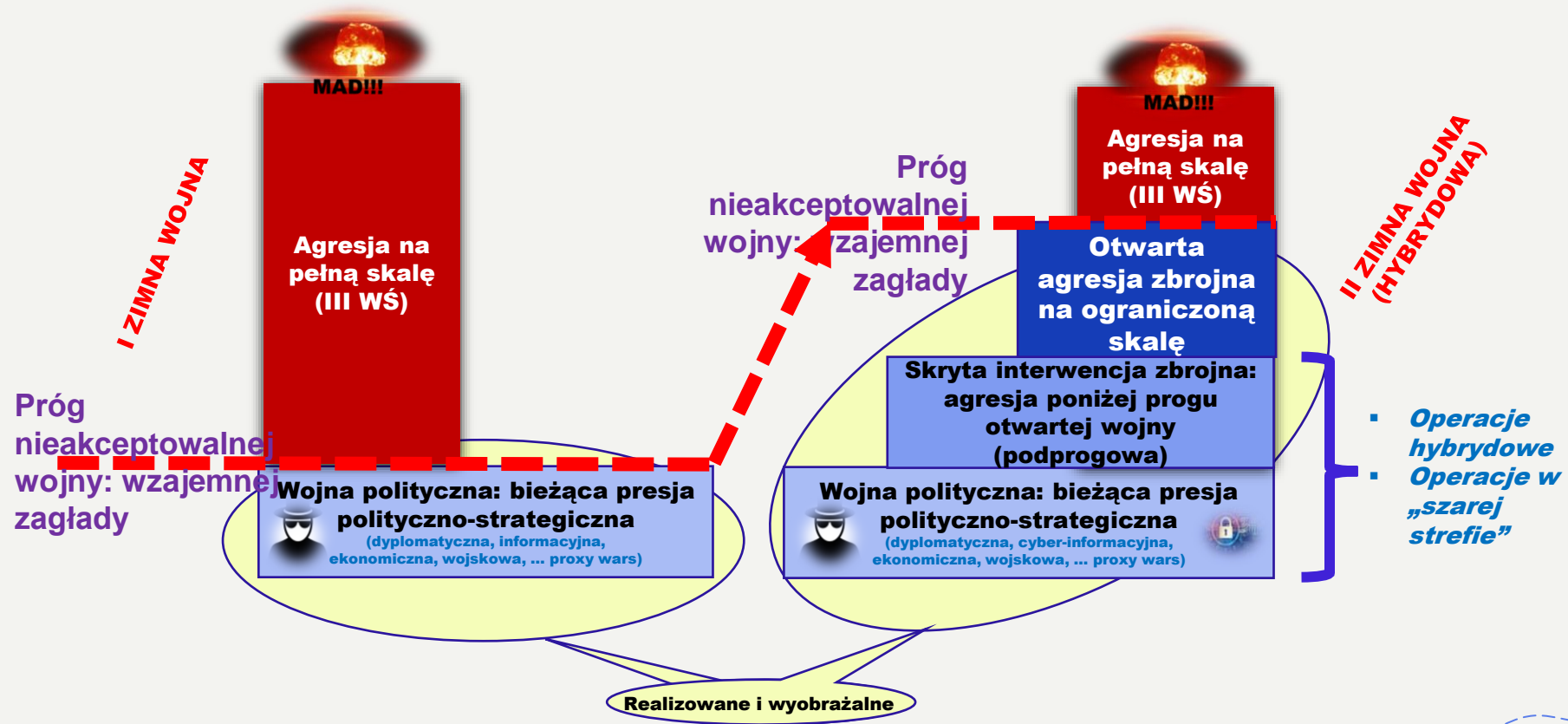
DRUGA FAZA WOJNY: zmiana na strategię osłabienia Rosji

- **Strategia kontr-eskalacyjna: wymuszająca polityka sankcji(?), przykład strefy obrony p/rakietowej(?), zakazu lotów(?), operacji lądowej ochrony przekazywanej pomocy(?)**
- **Polska: zdecydowana polityka proukraińska**

SYNTEZA ZMIANY STRATEGICZNEJ w XXI wieku

- Nastąpiła **systemowa zmiana strategiczna**. Aneksja **Krymu** i interwencja zbrojna w **Donbasie** zakończyła okres pozimnowojenny w stosunkach bezpieczeństwa między Rosją i Zachodem
- **Wojna zastępcza (proxy war) między Rosją i Zachodem w Syrii** rozpoczęła praktycznie (zapowiadany werbalnie przez Rosję od dekady) okres konfrontacji politycznej w celu rewizji pozimnowojennego ładu międzynarodowego, który ostatecznie został przypieczętowany II wojną rosyjsko-ukraińską i kolejną proxy war z Zachodem
- W rezultacie rewizjonistycznej (co do celów) i konfrontacyjnej (co do metod) polityki Rosji wobec Zachodu znaleźliśmy się w okresie drugiej, z uwagi na jej treść – **hybrydowej zimnej wojny**
- Równolegle trwa jeszcze ważniejsza **globalna konfrontacja hegemoniczna między USA i Chinami (drugi front globalnej zimnej wojny)**

Porównanie I zimnej wojny XX wieku z nową (II) zimną wojną XXI wieku: stopnie eskalacji

Neozimnowojenna presja polityczno-strategiczna = wojna polityczna (political warfare)

- **Presja polityczno-strategiczna = wojna polityczna:**
 - **Coercive diplomacy**
 - **Operacje szpiegowskie**
 - **Dywersja informacyjna, w tym cyberdywersja**
 - **Szantaż i sankcje ekonomiczne (energetyczne, finansowe...)**
 - **Dyslokacja i modernizacja SZ**
 - **Manewry wojskowe**
 - **Prowokacyjne incydenty wojskowe**
 - **Proxy wars**

Skryta interwencja zbrojna (agresja podprogowa)

- **Skryta interwencja/agresja podprogowa:**
 - **Uruchamianie/wykorzystywanie wewnętrznych sił antypaństwowych przez służby specjalne**
 - **Operacje cyberdywersji**
 - **Skryte (pod przykryciem) użycie wojsk specjalnych/specnazu i/lub niepaństwowych formacji zbrojnych (np. tzw. Grupa Wagnera): „zielone” i „czarne ludziki”**
 - **Oslona interwencji szantażem otwartego konfliktu zbrojnego („kułak konwencjonalny” - duże zgrupowanie wojsk rozwinięte np. w ramach ćwiczeń typu ZAPAD w pobliżu granic NATO)**
 - **Uwaga: sytuacje trudnokonsensusowe w NATO/UE**

Agresja o celach ograniczonych

- **Agresja otwarta – ograniczona:**
 - **Przejście od agresji skrytej do otwartej**
 - **Zmasowane cyberoperacje oraz selektywne uderzenia raketowo-lotnicze**
 - **Błyskawiczna operacja aterytorialna (rajd, operacja desantowa) wymierzona w tzw. strategiczny „punkt ciężkości” przeciwnika (kluczowe obiekty infrastruktury krytycznej, stolica) dla złamania woli oporu i doprowadzenia do zawieszenia broni na warunkach agresora**
 - **Agresja terytorialna o ograniczonym rozmachu (celach, skali, terytorium...) w ramach realizacji strategii „faktów dokonanych”**
 - **„Parasol” taktycznej broni jądrowej (doktryna deeskalacji nuklearnej i ... ostrzegawcze uderzenie jądrowe)**

Wojna na pełną skalę

- Agresja na pełną skalę
 - Wariant bardzo mało prawdopodobny – jak w czasie I zimnej wojny
 - Wyrwanie się spod kontroli agresji ograniczonej
 - Błąd ludzki/technologiczny
 - Cyberdywersja strony trzeciej w systemie kierowania bronią raketowo-nuklearną
 - **MAD**: Mutual Assured Destruction (zasada wzajemnego gwarantowanego zniszczenia) – jako bezpiecznik

MAD!!!

Możliwe scenariusze relacji Rosja - NATO

```
graph TD; A[Możliwe scenariusze relacji Rosja - NATO] --> B[Zimna wojna]; A --> C[Chłodny pokój]; A --> D[Wojna gorąca]
```

Zimna wojna

**Chłodny
pokój**

**Wojna
gorąca**

Możliwe scenariusze rywalizacji USA-Chiny

Konfrontacyjny (raczej nieunikniony)

Kooperacyjny (mało realny)

Nowa zimna wojna: wojna polityczna
(bardzo prawdopodobna: presja polityczna, ekonomiczna, informacyjna, wyścig zbrojeń, incydenty militarne, proxy wars...)

Sytuacja nierozstrzygalna przez dekady, jak pierwsza zimna wojna w XX wieku

Wojna incydentalna: ograniczony konwencjonalny konflikt zbrojny
(prawdopodobna: duży incydent zbrojny, intencjonalna, sprowokowana lub ...niechciana wojna; Morze Południowochińskie, Tajwan, Korea...)

Sytuacja ryzykowna. Obie Strony mają szanse na zyski, ale obie ryzykują stratami, a nawet katastrofą eskalacyjną

Wojna totalna: na pełną skalę, nuklearna
(bardzo mało prawdopodobna, ale nie dająca się wykluczyć jako przypadkowa lub po nieudanej deeskalacji...)

Sytuacja katastrofalna. Obie strony przegrywają

**Szanse i ryzyka
USA i Chin**

Dziękuję😊

Wspierasz
też na:
www.koziej.pl
[@SKoziej](https://www.instagram.com/SKoziej)